

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ústí nad Labem 2. 8. 2022

CAFÉ NOBEL: ARCHEOLOGIE NACISTICKÝCH A KOMUNISTICKÝCH LÁGRŮ

Jak žili lidé za dráty lágrů? Výpověď o tom přinášejí i archeologické výzkumy. Archeolog Jan Hasil a památkář Petr Hasil představí 4. srpna v rámci cyklu Café Nobel v ústeckém muzeu své výzkumy ženského pobočního koncentračního tábora ve Svatavě, nacistického zajateckého tábora na Rolavě nebo komunistického pracovního tábora na pražské Letné, který souvisel s výstavbou monstrózního pomníku J. V. Stalina.

Moderní archeologie dávno není jen vědou o krásných a vzácných starožitnostech, a proto se nebojí uchopit i témata z doby úplně moderní. „*Současná archeologie dovede poznávat kromě dávných období, kam ještě nedopadá světlo písemných pramenů, i období mladší. Prostřednictvím zdánlivě banálních artefaktů na něj přitom dokáže pohlížet originálním a svébytným způsobem,*“ říká koordinátor cyklu Café Nobel **Frederik Velinský**.

V posledním desetiletí se intenzivně rozvíjí archeologické poznávání hluboké krize, která postihla společnosti obývající Čechy v závěru 30. až v 50. letech 20. století (historikové pro jednotlivé fáze této krize používají termíny jako nacistická okupace, druhá světová válka, „druhá“ a „třetí“ republika, čas „po Únoru“ či studená válka).

Jedním z nejvýraznějších materiálních projevů této krize je existence zvláštních sídelních areálů, které obývaly komunity složené z jedinců, jenž byli násilně vyrváni ze svých běžných společenských rolí, rodinných pout a majetkových vazeb, a vystaveni systematické likvidaci, perzekuci či „převýchově“ a v neposlední řadě ekonomickému vykořisťování prostřednictvím nucené práce. Za dráty lágrů se však tito lidé neocitli sami. Doprovázely je tam též „věci“ (třeba nádobí, osobní předměty nebo kosti konzumovaných zvířat), které díky archeologii dovedou vypovídat stejně autenticky jako přímí pamětníci, memoáry, deníky a jiné psané dokumenty nebo dobové fotografie.

O výzkumech lágrů budou vyprávět **Mgr. Jan Hasil, Ph.D.**, vědecký pracovník Archeologického ústavu Akademie věd České republiky v Praze, specialista na období raného středověku, který svou souběžnou zálibu v moderních dějinách přetavil i v zájem o archeologii nejmladších období, tzv. archeologii modernity, a **Mgr. Petr Hasil**, pracovník Národního památkového ústavu, ú. o. p. v Ústí nad Labem, který se zabývá především dějinami staveb a hornictví.

Místo si můžete rezervovat na adrese: muzeumusti@muzeumusti.cz. Další informace o Café Nobel naleznete na cafenobel.ujep.cz.

Partnery Café Nobel jsou nakladatelství Academia a populárně vědecký magazín Českého rozhlasu Sever Planetárium.

Fotografie k volnému užití: Obaly od trvanlivých potravin z balíčků Červeného kříže zasílaných zajatcům nuceně pracujícím na důlním závodě Rolava (Sauersack) a doklady přirozené lidské hravosti a kreativity z téhož zajateckého tábora; autorka Z. Kačerová

Kontakt: Mgr. Frederik Velinský, frederik.velinsky@ujep.cz, 475 285 756

Mgr. Jana Kasaničová, tisková mluvčí

Café Nobel je cyklus přátelských setkání veřejnosti s vědci nad šálkem kávy. Pořadatelé z Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem zvou do Ústí nad Labem, Teplic, Děčína a Tisé zajímavé osobnosti ze světa vědy a prostřednictvím poutavých témat se snaží představit je samotné i jejich práci obyčejným lidem.

#MyJsmeUJEP

#PribehUJEP

#UniverzitaSeveru

#NaSever

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

Pasteurova 1, 400 96 Ústí nad Labem

tel: +420 475 286 117

email: jana.kasanicoва@ujep.cz

web: www.ujep.cz

MY JSME UJEP